

FLANDRA KATOLIKO

MAANDSCHRIFT VAN HET KATHOLIEK VLAAMSCH ESPERANTO VERBOND

ABONNEMENT MET LIDMAATSCHAP: 50 FR. - BUITENLAND: 60 FR.

Proost: E. H. A. Beckers, leeraar, Normalschool, MECHELEN-AAN-MAAS.

Kassier: Postcheck 4123.54 van het K.V.E.V., Erembodegemstraat 29, AALST.

Redactie: J. Merks, Goedendaglaan 109, KORTRIJK.

Secretariaat: A. Bosschaert, Hanswijkvaart 43, MECHELEN.

Algemeene inlichtingen: Secretariaat (zie hierboven).

Raadsman voor de stichting van afdelingen: Ondervoorzitter, Dr. M. Naster, Schuttersvest 64, MECHELEN.

Bestelling boeken: P. C. 1194.82: D. Mortelmans, E. Segerlaan 14, WILRIJK.

Bestelling cursus: P. C. 4850.64: M. Bergmans, Post, Weerde.

Vraagbaak spraakleer: E. H. Canisius van Hoogstraten, Abdij, GRIMBERGEN.

Maandblad en propagandamateriaal: K. Hartmann, Augustijnenstraat 35, ANTWERPEN.

Propagandaleider: J. Douwen, A. Van Daelstraat 2, WILRIJK.

Wat is ESPERANTO voor de KATHOLIEKE ACTIE

oooo
oooo

Katholieke Actie is een actueel begrip geworden sinds de laatste pauselijke encyclieken en bisschoppelijke brieven.

Toegelicht en uiteengezet van kansel en spreekgestoelte, door pers en radio, heeft het ingang gevonden in hoofden en harten van het katholieke volk, verspreid als het is over de heele wereld.

Het is het wachtwoord en de sleutel geworden, die ons de poort naar een volledig, zowel geestelijk als maatschappelijk, hervormde wereld kan openen.

Nooit heeft de wereld meer om hervorming geschied dan thans, maar nimmer ook is de noodzaak eener algeheele omvorming duidelijker aan het licht getreden. Zelfs zij, die van geestelijke omvorming niet willen hooren, kunnen aan de idee eener maatschappelijke wederopbouw niet ontkomen.

Voor ons katholieken staat veel, ja alles, op het spel, van ons zal immers afhangen of de toekomst het godsrijk zal brengen of dat de menscheid ten prooi zal vallen aan satanische machten.

Het is op deze tweesprong, dat we ons thans

bevinden en het moet voor ieder een uitgemaakte zaak zijn, dat deze strijd om God of satan op gansch andere fronten en in een geheel andere groepeerings der partijen dan voorheen wordt gestreden.

Willen we winnen, dan dient in dien strijd de katholieke wereld als één man voor de christelijke beginselen op te trekken. Maar dan dienen kloven en verschillen, die tot heden deze volstrekte eenheid in den weg stonden, te worden opgeruimd of minstens te worden overbrugd.

Boven ras- en mentaliteitsverschillen is de groote kloof, die ons verdeelt, ongetwijfeld het taalverschil; niet weg te werken, goed, maar zeker en gemakkelijk te overbruggen, door het Esperanto.

Wat een perspectieven gaan open als heel de wereld, de katholieke wereld, in de katholieke actie vereenigd, over grenzen en taalverschillen heen, in onderling volkomen en snel begripen deze gigantische strijd gaat voeren! God wrocht het Pinksterwonder om de eerste wereldhervorming door het christendom in te leiden. Ligt in het Esperanto niet het middel om een van Hem vervreemde maatschappij weder op te bouwen?

Esperanto in dienst van de Katholieke Actie is het devies van ons, Katholieke Esperantisten.

Gij, die in uw privaat en sociaal leven uw verplichtingen hebt ten opzichte van diezelfde Katholieke Actie, besef uw verantwoordelijkheid en grijp ook dit middel aan!

Doe het spoedig! Neen, doe het NU!

A. B.

★ VERDAJ STELETOJ

TUTMONDA KATOLIKA ADRESARO, 1946, aperos akurate je 1 januaro 1946. Enskribo de nomo, ago, adreso, telefonnumero, okupo, speco de katolika agado, korespondinklinoj kaj ANKAU EKZEMPLERO DE LA ADRESARO kostas 2 int. rk. aŭ ses pencoj. Grupoj Katolikaj (kaj katolikaj societoj kiuj uzas Esperanton) je sama tarifo. Limdato por enskriboj: 15 decembro 1945. Eldonos: L. O hUiginn, red. de « Irlando Vokas ».

Wij sporen onze leden aan, hun adres enz. op te geven om goed vertegenwoordigd te zijn in dit eerste naoorlogse katholieke adresboek.

FRATER WIGBERTUS VAN ZON

In een rondschrĳven, uitgaande van Nederlanda Katolika, lezen wij het volgende fragment uit een brief van Frater Wigbertus: « Ik maak het nu weer goed al ben ik 76 jaar. 'k Heb een week in stervensgevaar verkeerd, kennis gemaakt met een granaat, een V-I, en van de fiets gegooid. Op St-Nicolaasdag zat ik alweer op mijn kamer Thomas à Kempis uit 't Spaans in Esperanto te vertalen. Op 18 Febr. kon ik het handschrift naar den bisschop ter recensie brengen. Nu werk en fiets ik weer als voorheen, heb het razend druk met inlichtingen geven, propaganda maken en cursussen leiden ».

INTERNACIA KATOLIKA INFORMEJO

I.K.I. is ongedeed de donkere jare doorgekomen, aldus vernemen wij uit Nederland. Dit goede nieuws, zegt men er bij, zal zeer zeker alle leden verheugen. Het is nog wel bekend dat I.K.I. moet bestaan uitsluitend van de « goodwill » der leden. Het adres is thans: Rev. Frato Monulfus, Fraterhuis te Loon op Zand (N. Br.) Nederland.

ESPERANTO EN DE MARIA-DEVOTIE

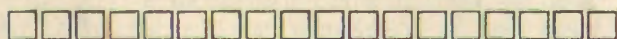
Wij lezen in IRLANDO VOKAS van September 1945: LEGIO MARIA. Iiu mondfama Katolika Asocio laikula ankoraŭ kreskas, kaj nun laboras en 23 eparĥioj en Francujo, lau oficiala aprobo de la tieaj episkopoj. Nun estas 100 branĉoj de la Legio en MANILA, Filipininsuloj, kun aprobo de la cefepiskopo O Doherty (mem irlandano). La legio jam eldonis informfolion en Esperanto, haveblan de « Sonas » (1 rk.).

Het volledig adres van Sonas is: Lorcan O hUiginn, Sonas, Cnoc na hInneona, Dundroma-Dublin, Irlando.

RECENZO

Wij ontvingen van F.E.I. een model vensterplakbriefje met tekst: « ESPERANTO, DE TWEEDE TAAL VOOR IEDER! ».

Trikolora, gi elvokas la lingvan konfuzon kaj montras ties solvon per Esperanto. Libera spaco ebligas eventualan aldonon de utila indiko: anonco pri kurso, kunveno, parolado k.t.p. Prezo 4 fr. Mendu al K.V.E.V. Aalst P.C. 4123.54.

■ **ARBEIDERS EN ESPERANTO.** In The British Esperantist van Mei/Juni van dit jaar schrijft een medewerker: « Ik heb eens een interview afgenomen van den secretaris van een belangrijk Vakverbond, met de bedoeling Esperanto te mogen bekend maken onder zijn leden. Het interview was zeer kort. Hij zeide: « Ik geloof niet dat zij er ontwikkeld genoeg voor zijn! » Men zou het haast gelooven als ze een secretaris dulden, die zich zoo kleineerend over hen uitlaat. Beklagenswaardige arbeiders die hun belangen aan dergelijke nulliteiten toevertrouwen!

■ **ESPERANTO VOOR DE BLINDEN.** The British Association of Blind Esperantists (Sec. P. Wallace, 42, Milvain Avenue, Newcastle-on-Tyne), heeft haar jaarlijks verslag uitgegeven over den stand der Esperantobeweging onder de blinden.

■ **BRAZILIE** schijnt op het oogenblik wel het land te zijn, waar Esperanto er het beste voor staat. The British Esperantist geeft daarover de volgende bijzonderheden, ontleend aan een lang artikel uit het Januari-nummer van Amerika Esperantisto. In 17 van de 20 Braziliaansche staten heerscht Esperantobedrijvigheid. In de afgelopen drie jaren heeft het Braziliaansch Verbond van Spiritisten duizenden Esperantoboeken uitgegeven, die overal in het land te koop zijn en zelfs kosteloos toegezonden worden aan de Openbare Bibliotheken. O **Brasil Esperantista** en **Pernambuco Esperantista** verschijnen regelmatig in het Esperanto en Portugeesch. Het Aardrijkskundig en Statistisch Instituut, een staatsinstelling, heeft Esperanto aangenomen als zijn officieele hulptaal en heeft een belangrijke hoeveelheid statistische en andere lectuur in Esperanto uitgegeven. Revista Brasileira de Geographia en het orgaan van het Aardrijkskundig genootschap van Rio de Janeiro, publiceeren regelmatig beknopte samenvattingen in Esperanto van de hoofdartikelen. Esperanto is een verplicht examenvak van de bedienden van den Statistischen Dienst der Braziliaansche Staten. Het Braziliaansch Esperantoverbond wordt door den Staat geldelijk gesteund en komt voor op de begrooting van Onderwijs. Drie Braziliaansche radiostations bezorgen regelmatig Esperanto-uitzendingen. Het Braziliaansche Postwezen heeft postzegels en postkaarten uitgegeven met Esperantoteksten.

■ **TWEE SPANJAARDEN**, leden van de Engelsche Genietroepen, leerden Esperanto in Engeland en hadden er later veel plezier van in gesprekken met Belgische en Hollandsche Esperantisten. Aldus een Engelsche krant.

■ **DE WERELDCONFERENTIE DER VAKVERBONDEN TE LONDEN.** Hierover schrijft een Engelsch blad het volgende (volgens The Brit. Esp.): Het vertaalwerk was wel niet de domineerende moeilijkheid, maar nam toch een groote plaats in. Toen Kutzenow 45 minuten aan een stuk gesproken had over de Russische bijdrage aan den oorlog, was er een ander uur noodig om aan degenen die slechts Engelsch, Fransch en Spaansch verstonden duidelijk te maken wat hij gezegd had. Toen daarop Deakin van het Britsch Vakverbond 35 minuten gesproken had over de Britsche bijdrage tot den oorlog, was de rest van den namiddag benomen door vertaalwerk.

BASIC-ENGLISH

B.E. is een zoogenaamde wereldtaal (de naam «BASIC» is de afkorting van: British, American, Scientific, International, Commercial), bestaande uit de meest voorkomende 850 Engelsche woorden, waarmee alles moet uitgedrukt worden. Ook mogen internationale woorden opgenomen worden, maar wie kan beslissen, welke woorden internationaal zijn en of ze dezelfde beteekenis in alle landen hebben? Namen van dieren, planten, levensmiddelen, wetenschappelijke termen vinden geen plaats in Basic. Iemand, die een gebroedertje wil bestellen, moet zeggen:

Bird that Noah sent out to see if there was land,
cooked by open fire.

Of voor het woord «spuit»:

Pipe with nose-bit and push-pull apparatus into
which liquid is got by using airpower, to be
sent out in a thin line, for gardens, medical
purposes, and so on. (Doch dit mag afgekort
worden door: water-forcing apparatus with
bulb.)

Dit zijn voorbeelden van den auteur zelf, en niet verzonden door een tegenstander!

En kan ooit een Engelschman Basic leeren? Kan hij zich sprekende herinneren, welk woord wel, welk niet gebruikt mag worden? Basic heeft ook al fiasco geleden. In Zürich begon in dit jaar een cursus met 100 personen en eindigde met 4. In Britsch-Indië is het verworpen. Zelfs de Engelschen zijn er tegen uit vrees, dat hun taal op ergerlijke wijze verminkt zal worden.

De minimum-eischen voor een wereldtaal zijn: dat ze gemakkelijk aan te leeren moet zijn, vrij van moeilijk uit te spreken letters, neutraal, fonetisch, beknopt, exact, logisch, regelmatig en geschikt om duidelijk alle begrippen weer te geven, evenals een levende taal dit doet. Basic beantwoordt aan geen dezer eischen. Esperanto aan alle. Bovendien heeft Esperanto dit op 31 internationale congressen bewezen, terwijl Basic practisch nog niet gebruikt is.

ONS PROPAGANDANUMMER

Het is ons gebleken dat het voor het uitgeven van een werkelijk nuttig propagandanummer nog te vroeg is. Wij zijn persoonlijk van oordeel dat er bovendien eerder behoefte is aan een up-to-date propaganda-brochure.

De huidige papierschaarschte en -duurte vormen echter een beletsel. We kunnen dus beter nog wat geduld oefenen. Propagandamateriaal op papier van onogelijk formaat enz. zou zijn doel missen. We moeten wachten tot we met iets moois voor den dag kunnen komen. Volgend jaar moeten we daarin slagen.

ADVERTENTIES

Welke katholieke dagbladen of tijdschriften wilt U in 2de lezing ontvangen of zenden? Postzegel bijvoegen voor antwoord, want wij beginnen vanaf zéro, zonder weldoeners. P.C. 1678.07. Priester Servais, Grimbergen.

FUKEA TRIBUNO

Lijst der voorradige boeken.

Floretoj de Sankta Francisko, luxe	Frs. 12,—
Floretoj de Sankta Francisko, gewoon	» 9,—
La Reformanto	» 9,—
De Spijker op den kop geslagen	» 3,50
Leerboekje voor Esperanto, door Maassen	» 3,—
Rido Sanigas (moppen in Esp.)	» 2,—
Pregareto, door Carolfi	» 4,50
Parva Gramatico, in latijn	» 1,50
La Padova Lilio	» 8,—
La Protektanto	» 8,—
Blok Zakwoordenboekjes	» 3,75
Esperanto in 5 lessen, door Witterijck	» 3,75
Kiel arangi kursojn	» 7,50
O.L.V. beeldjes (teekening Speybrouk)	» 1,50
O.L.V. beeldjes (gekleurde uitvoering)	» 1,50
Kristnaska Triptiko, Timmermans	» 9,—
Kristnaska Triptiko, Timmermans, geb.	» 15,—
Cours Méthodique d'esp., Aymonnier	» 15,—
Princo kaj Betty	» 18,—
Colomba	» 18,—
Princino de Marso	» 18,—
Katolika Kantaro, Westen	» 9,—
Oficiala Vortaro, de Grenkamp	» 30,—
Kompatinda Klem, Merchant, ingen.	» 18,—
Kompatinda Klem, Merchant, geb.	» 23,—
Leerboek voor Esperanto, door Dirksen	» 18,—
Vertaalde Oefeningen, door Dirksen	» 5,—
Verda Koro, door Baghy	» 24,—
El la Klasika Periodo de Esp.	» 6,75
La Avo	» 6,75
La Junsaskito	» 6,75
Jubilea Kongreso	» 6,75
Cù vi aùdis tion (moppen in Esp.)	» 7,50
Esperanto examen opgaven (Isbrücker)	» 7,50
La Sunkrono, Marie Koenen	» 19,—
Josef en Dotan, Vondel	» 18,—
Leerboek voor Esp., door Szilagyì	» 16,—
Ellernu, door Szilagyì	» 24,—
Fine mi komprenas la radion, Aisberg	» 48,—
Esperanto Sterren (om op omslagen te kleven) per %	» 5,—

Postcheckrekening 1194.82 van D. Mortelmans,
Egied Segerslaan 14, Wilrijk.

Zijn wij Esperantisten ?

Ik lees in het voorwoord van het Jaarboek 1945 van IEL een artikel van Voorzitter L. Bastien waaraan ik het volgende ontleen:

« Eindelijk ontstonden ook groepen en verenigingen uitteraard niet-neutraal, die strijden om hun politieke (ik zeg ook godsdienstige) standpunten te doen zegepralen. In deze tijd, wanneer menschen overal pogen een nieuwe sociale orde te scheppen, hoeven wij niet verwonderd te staan, als dergelijke groepen talrijker en machtiger zullen worden. Vermits Esperanto praktische verstandhouding mogelijk maakt, wat ook het beoogde doel weze, moet men er niet verwonderd over zijn dat menschen zich door middel van Esperanto vereenigen volgens hun opvattingen, vooral om hun politieke, godsdienstige of andere belangen te bevorderen. Zij en wij hebben niet hetzelfde doel; maar zij en wij hebben hetzelfde gemeenzaam verlangen; het succes van Esperanto. Wij hopen dat het algemeen gebruik van Esperanto de broederlijkheid onder de menschen zal versterken; zij bedoelen slechts het gemakkelijk onderling zich verstaan voor eigen doeleinden. Zij zijn geen « samideanoj », zij zijn nochtans esperantisten en vertegenwoordigen een pro-esperanto sterkte. Zij propageeren onze taal in hun middens: moeten wij ze echter niet beschouwen als medestrijders, zelfs als de doeleinden verschillen? »

Eén woordje wil ik er bijvoegen: wij zijn geen « samideanoj », wij zijn meer dan dat, wij zijn « samkredanoj », veel schonere titel die ik steeds graag hoor gebruiken en die ons ideaal in één woord resumeert.

CoLo, Prezidanto.

De Gaulle is niet tevreden over zijn Engelsch.

« Ik kan niet wedijveren met de Amerikanen », verklaart hij aan den Hertog van Windsor.

Generaal de Gaulle heeft, luidens A.F.P., den heer Farley, een vooraanstaande persoon van de democratische partij, en den Hertog van Windsor in audiëntie ontvangen.

Deze laatste heeft aan generaal de Gaulle gevraagd of hij gemakkelijk Engelsch sprak. De generaal heeft geantwoord: « Ik heb heden ochtend in de City-Hall nog beproefd, maar naderhand heb ik de Amerikanen Engelsch hooren spreken en ik heb voor het oogenblik geen lust met hen opnieuw te wedijveren ».

BIJDRAGEN LIDMAATSCHAP 1946 FUKE EN IKUE

Het Bestuur doet een dringenden oproep tot de leden om van nu af reeds de bijdragen te betalen voor 1946. Deze bijdrage is vastgesteld op Fr. 50,—. In dit bedrag is dan begrepen een bijdrage voor het lidmaatschap van IKUE, onder voorbehoud van bijbetaling van een klein supplement, als de omstandigheden dit zouden eischen.

Esperanto in de Radio

Gedurende den oorlog is er van Esperanto in de radio weinig in huis gekomen. Dit blijkt wel uit een bemerking in het Januari-nummer van ESPERANTO INTERNACIA waarin het heet: « Gedurende langen tijd verscheen deze titel (ESPERANTO KAJ RADIO) niet meer in onze bladen ». Tegelijk echter met het einde van den oorlog komen er van verschillende kanten berichten binnen over herinvoering van Esperanto, zij het dan ook nog op beperkte schaal, door Radiostations in verschillende landen. Om de propagandistische waarde van dit nieuws zullen wij steeds trachten onze lezers zoo uitvoerig mogelijk daarover in te lichten. Vooralsnog konden wij het volgende achterhalen.

Zwitserland. — « Esperanto Internacia » meldt, dat er den 16^{den} December 1944 een Esperanto-uitzending plaats had vanuit Beromünster. Het blad beweert dat de uitzending zeer goed was en verzoekt verder aan iederen Esperantist dankbetuigingen te zenden aan dit station en om regelmatige Esperantoprogramma's te verzoeken. Het station Sottens, gaf op 20 Februari van dit jaar een uitzending waarin Prof. W. Perrenoud gedurende 15 minuten sprak over samenstelling, regelmatigheid en gebruik van Esperanto.

Brazilië. — Iederen Zaterdag heeft daar van 19 tot 19.45 uur een « Universiteitsuurtje » plaats waarin lezingen werden uitgezonden over de Esperantobeweging. Sedert Augustus 1944 hebben ook uitzendingen over het nut van Esperanto plaats in wat we zouden kunnen noemen een kroniek voor het onderwijzend personeel.

U. S. A. — Het station WRJN, Racine, Wisconsin zendt iederen Vrijdag, om 2.45 uur een Esperanto-programma uit, bestaande uit muziek, lezingen en lessen.

Australië. — Daar zendt het Station 3 S. R. iedere maand nieuwsberichten uit in Esperanto gedurende een kwartier.

De uitzendingen hebben plaats iederen tweeden Zaterdag van de maand op golflengte 238 meter. Als uur vonden wij vermeld: 6.30 p.t.m.

Bulgarije. — Sofia zendt naar het schijnt iederen Woensdag te 17.15 uur in Esperanto uit, op golflengte 352 meter. Heeft iemand van onze lezers daar reeds iets van bemerkt?

Frankrijk. — Rijsel zendt uit iederen Zondag van 9.15 tot 9.30 uur op golflengte 248 meter. Ook het station Lyon zou Esperanto-uitzendingen geven. Wij hebben daarover geen gegevens.

België. — Tot nog toe geeft alleen de gewestelijke zender Kortrijk een uitzending voor belangstellenden in Esperanto.

